

Mishnah Zevahim, chapter 11

משנה זבחים פרק יא

(1) If the blood of a sin-offering spurted onto a garment, it must be washed. [Leviticus 6:20: "And if some of its blood splashes on a garment, then ... must be cleaned in a holy place."] Even though Scripture speaks [there] only of those [sin-offerings,] which are eaten, for it is said "It must be eaten in a holy place," (ibid., verse 19) yet both those which are eaten and [those which are not, i.e.,] the [sin-offering whose blood must be sprinkled in the] inner [Sanctuary —

see Leviticus 4:1-12; 13-21] necessitates washing, for it says: "[This is] the law of a sin-offering." (ibid., verse 18) [I.e.,] one law for all [animal] sin-offerings [excluding the blood of bird sin-offerings].

(2) The blood of a disqualified sin-offering does not necessitate washing, whether it had a period of fitness [for the sprinkling of its blood] or whether it did not have a period of fitness. Which [are considered as having] had a period of fitness? One [whose blood] was [disqualified by its blood being] kept overnight, or [the sacrifice] was defiled, or was taken out [of the Temple Courtyard]. Which did not have a period of fitness? One which was slaughtered [with the intention of eating it, or sprinkling its blood] after [the proper] time or outside [the proper] bounds; or whose blood was received by unfit persons.

(3) If [blood] spurted [directly] from [the animal's] throat onto a garment, it does

רבנו עובדיה מברטנורא

א דם חטאת טעון כבוס. דכתיב (ויקרא ז) ואשר יזה מדמה וגו' תכבס במקום קדוש: **שנאמר במקום קדוש תאכל.** בההוא ענינא כתיב: **ואחד הפנימית.** שדמן טעון הויה בפנים שאינו נאכלות: **שנאמר תורת החטאת.** ברישא דההוא ענינא כתיב: **תורה אחת לכל החטאות.** ודוקא חטאת בהמה. אבל דם חטאת העוף אינו טעון כבוס, דבההוא ענינא תשחט החטאת כתיב, פרט לחטאת העוף שאינה נשחטת: **ב אין דמה טעון כבוס.** דכתיב אשר יזה מדמה, מדם כשרה ולא מדם פסולה: **שעת הכושר.** לזריקה: **שלנה.** שלן דמה: **ושקבלו פסולין.** גרסינן. ולא גרסינן ושורקו. דהא אפילו חטאת כשרה שניתו מדמה על גבי הבגד לאחר זריקת הדם אינו טעון כבוס, כדאמרין אשר יזה פרט לזה שכבר הוזה: **ג נתז מן הצואר.** של בהמה: **על הבגד אינו טעון כבוס.** דכתיב אשר יזה, לא

א דם חטאת שנתז על הבגד, הרי זה טעון כבוס, אף על פי שאין הכתוב מדבר אלא בנאכלות, שנאמר (ויקרא ז), במקום קדוש תאכל. אחד הנאכלת ואחד הפנימית טעונות כבוס, שנאמר (שם) תורת החטאת, תורה אחת לכל החטאות: ב חטאת פסולה אין דמה טעון כבוס, בין שהיה לה שעת הכשר, בין שלא היה לה שעת הכשר. איזו היא שהיה לה שעת הכשר, שלנה, ושנטמאה, ושיצאה. ואיזו היא שלא היה לה שעת הכשר, שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה, ושקבלו פסולין (וורקו) את דמה: ג נתז מן הצואר על

not need washing [since this blood was not received into a receptacle, it never had the required fitness for sprinkling]; from the corner or from the base [of the altar, after having been sprinkled], it [blood, after its sprinkling, even that which was left over in the receptacle] does not necessitate washing; if it poured out onto the floor and [the priest] collected

הבגד, אינו טעון כבוס. מן הקרן ומן היסוד, אינו טעון כבוס. נשפך על הרצפה ואספו, אינו טעון כבוס. (אינו טעון כבוס) אלא הדם שנתקבל בכלי וראוי להיזהר. נתז על העור עד שלא הפשט, אינו טעון כבוס. משהפשט, טעון כבוס, דברי רבי יהודה. רבי אליעזר אומר, אף משהפשט אינו טעון כבוס. (אינו טעון כבוס) אלא מקום הדם, ודבר שהוא ראוי לקבל טמאה, וראוי לכבוס:

it [afterwards into a receptacle, since this blood is no longer fit for sprinkling], it [the garment onto which the blood of the receptacle fell] does not need washing. Only blood which was received in a vessel and is fit for sprinkling necessitates washing. If [the blood] spurted onto the skin before it was flayed, it [is not considered a garment and] need not be washed; [if it spurted] after it was flayed, it must be washed; this is the opinion of Rabbi Yehudah. Rabbi Eliezer said: [It need not be washed] even [if it spurted] after it was flayed [i.e., this too, is still not considered a garment]. Only the [actual] place of the blood [stain] needs washing [but not the whole garment] and [only] whatever is susceptible to becoming defiled, and is washed [requires washing, excluding wooden utensils which, although are susceptible to becoming defiled, are not washed].

רבנו עובדיה מברטנורא

אמרתי אלא בראוי להזאה: מן הקרן. של מזבח: ומן היסוד. מן השיריים הראויים לישפך על היסוד ואע"פ שלא נשפכו עדיין, דמאחר שנתן מתן דמה אין שיריים טעונים כבוס, דכתיב אשר יזה, פרט לזה שכבר הוזה מדמה: אלא הדם שנתקבל בכלי. מה טעם קאמר, מה טעם נשפך על הרצפה ואספו אין טעון כבוס. לפי שאין טעון כבוס אלא הדם שנתקבל בכלי: וראוי להזאה. למעוטי קבל פחות מכדי הזאה בכלי זה ופחות מכדי הזאה בכלי זה ואחר כך ערבן, דלא קדשי ואין טעונים כבוס: עד שלא הופשט אין טעון כבוס. דכתיב על הבגד, מה בגד הראוי לקבל טומאה, דאין לך בגד קטן ששמו בגד שאינו ראוי לקבל טומאה אם חשב עליו לכלי כמות שהוא, אף כל הראוי לקבל טומאה, ועד שלא הופשט אינו ראוי לקבל טומאה, אבל משהופשט הוא ראוי לקבל טומאה אם חשב עליו לעשות אותו מכסה למרכבה או לכסות בו את המטה ואינו צריך קיצוע: אף משהופשט. כל זמן שלא נתקן להיות כלי: אין טעון כבוס. דבעינן דבר המקבל טומאה שאין מחוסר אפילו מחשבה: אלא מקום הדם. ולא כל הבגד: וראוי לקבל טומאה. ואע"פ שמחוסר מחשבה. ובלבד שלא יהא מחוסר מלאכה. וסתמא כר' יהודה. וכן הלכה: וראוי לכבוס. למעוטי כלי עץ דאע"ג דמקבל טומאה

(4) Whether a garment, a sack or a hide, [upon which blood had been splashed] it must be washed. The washing must be in a holy place [i.e., within the Temple Courtyard]; the breaking of a clay-earthen vessel [due to *notar*, of the flesh of the sacrifice which had been cooked and absorbed in it (see Rashi, Leviticus 6:21)] must be [done] in a holy place; and the

ד אחד הבגד ואחד השק ואחד העור, טענין כבוס במקום קדוש. ושבירת כלי חרס, במקום קדוש. ומריקה ושיטה בכלי נחשת, במקום קדוש. זה חמר בחטאת מקדשי קדשים: ה בגד שיצא חוץ לקלעים, נכנס ומכבסו במקום קדוש. נטמא חוץ לקלעים, קורעו, ונכנס ומכבסו במקום קדוש. כלי חרס שיצא חוץ לקלעים, נכנס ושוברו במקום קדוש. נטמא חוץ לקלעים, נוקבו,

purging and rinsing of a copper vessel [in order to expel that which was absorbed in it] must be [done] in a holy place. [Leviticus 6:21: "The earthenware vessel in which it (the flesh of a sin-offering) is cooked shall be broken. But if cooked in a copper vessel, it is to be purged and rinsed with water."] In this [regarding the washing of blood] the sin-offering is more stringent than [other] sacrifices [even those] of the highest degree of holiness [since, if blood of other sacrifices are splashed onto a garment, the garment does not require washing].

(5) If a garment [which required washing due to blood] was carried outside the [Tabernacle] hangings, [i.e., outside the Temple Courtyard] it must be brought in, and it is washed in a holy place. If it was defiled outside the hangings [in which condition it cannot be brought back in, because nothing impure may be brought into the Temple confines], one must tear [a majority of] it, [it thereby ceases to be a garment, and, therefore, ceases to be impure]; then it is brought back, and is washed in a holy place. If a clay-earthen vessel [in which was boiled the flesh of a sin-offering] was carried outside the hangings, it is brought back in and is [then] broken in a holy place. If it was defiled outside the hangings, a

רבנו עובדיה מברטנורא

הוא, אינו ראוי לכבוס, דבר גרידה הוא ולא בר כבוס: ד במקום קדוש. בעזרה: ושבירת כלי חרס במקום קדוש. דבחר דכתיב חכבס במקום קדוש, כתיב וכלי חרס אשר תבושל בו ישבר, אתקש שבירת כלי חרס לכבוס, מה כבוס במקום קדוש, אף שבירת כלי חרס במקום קדוש: זה חומר. אכבוס קאי: ה, בגד. שנתז עליו דם חטאת ויצא חוץ לקלעים: נטמא חוץ לקלעים. לאחר שיצא. ואי אפשר להכניס טומאה לעזרה: קורעו. ברובו. וטהור מטומאה: ונכנס ומכבסו במקום קדוש. ואע"ג דבגד שנטמא וקרעו ברובו עדיין הוא בטומאתו מדרבנן עד שלא ישרא בחבורו כדי רוחב סודר, הכא שרי להכניסו לעזרה כדי לקיים בו מצות כבוס, כיון דמדאורייתא כשנקרע רובו טהור: נוקבו. לטהרו מטומאתו. ודוקא נקב קטן כשיעור שורש קטן דבוה טהר מטומאתו ועדיין כלי הוא ומקיים בו מצות

[small] hole is made in it [which eliminates the impurity], then it is brought back in and is broken in a holy place.

(6) If a copper vessel [in which the flesh of a sin-offering was boiled] was carried outside the hangings, it is brought back and is [then] purged and rinsed in a holy place. If it was defiled

outside the hangings, it must be broken through [i.e., a very large hole must be made in it. Metal vessels do not lose their impurity through a small hole]. Then it is brought back in [fixed] and is purged and rinsed in a holy place.

(7) Whether one boiled in it or poured boiling [flesh, etc.] into it, whether of sacrifices of a higher degree of holiness or sacrifices of a lesser degree of holiness, [the entire pot] requires purging and rinsing. Rabbi Shimon says: Sacrifices of a lesser degree of holiness do not necessitate purging and rinsing [scalding only that area of the vessel which absorbed of the flesh, with any type

רבנו עובדיה מברטנורא

שבירה במקדש. אבל אם ניקב נקב גדול, דיצא מתורת כלי, שוב אינו נכנס ושוברו, דרחמנא אמר וכלי חרס אשר תבושל בו ישבר, בשעת שבירה יהיה כלי, והאי בשעת שבירה לא הוי כלי: **א פוחתו.** דכלי מתכת אינו טהור מטומאתו בנקב כל שהוא, אלא בנקב גדול. ומיהו, אחר שפחתו, מקיש עליו בקורנס ומחברו, כדי שיחזור שם כלי עליו, דבשעת מריקה צריך שיהיה כלי: **א ואחר שעירה לתוכו רותתו.** מדכתיב (ויקרא ז) וכלי חרש אשר תבושל בו ישבר, דסמך ישבר אצל בו, ולא כתיב ואם בכלי חרש תבושל ישבר, למדרש אם נבלע בו מכל מקום ישבר: **קדשים קלים אינן טעונים מריקה ושטיפה.** מודה ר' שמעון דבעו הגעלה ברותחין, שהרי הטעם הבלוע נעשה נותר ופולטו לאחר זמן בהיתר אם לא יגעילנו. ומתורת מריקה ושטיפה הוא דממעט ר' שמעון לקדשים קלים. דמריקה ושטיפה דקדשי קדשים צריך שיהיה במים ולא ביין ולא במוזג, ואם בשל במקצת כלי טעון מריקה ושטיפה כל הכלי, וצריכים מריקה בחמין ושטיפה בצונן. ואילו קדשים קלים לר' שמעון מגעילין אפילו ביין ואפילו במוזג ורותחים, דלא קפדינא אלא להגעיל איסור הנבלע, ואין צריך להגעיל אלא מקום הבשול בלבד, ואחר ההגעלה אין צריך שטיפה בצונן, דכל הנך גזירת הכתוב נינהו בחטאת ובקדשי קדשים, ולא בקדשים קלים. ואין הלכה כר' שמעון. דדוקא תרומה ממעטין מכל הני דאמרן, דכתיב יאכל אותה, ותניא, אותה פרט לתרומה שאין לה תורת מריקה ושטיפה בקדשים. אבל קדשים קלים שוין הן לקדשי קדשים לכל תורת מריקה ושטיפה. ובפירוש מריקה ושטיפה נחלקו תנאים בברייתא, יש שאומר מריקה הגעלה בחמין ושטיפה בצונן, ויש מי שאומר מריקה ושטיפה שתיהן בצונן לבתר הגעלה, דכתנן לקמן בסמוך אלא שמריקה כמריקת הכוס ושטיפה כשטיפת הכוס, שזה מבחוץ וזה

ונכנס ושוברו במקום קדוש: **ו כלי נחשת שיצא חוץ לקלעים, נכנס ומורקו ושוטפו במקום קדוש. נטמא חוץ לקלעים, פוחתו, ונכנס ומורקו ושוטפו במקום קדוש: ז אחד שבשל בו ואחד שערה לתוכו רותתו, אחד קדשי קדשים ואחד קדשים קלים, טענין מריקה ושטיפה. רבי שמעון אומר, קדשים קלים אינן טענין מריקה ושטיפה. רבי**

of liquid, is sufficient]. Rabbi Tarfon says: If one boiled [flesh in a pot] at the beginning of a Festival, he may boil therein during the entire Festival [it need not be purged and rinsed until the end of the Festival, since he is constantly boiling in it, every day, it continuously expels the absorption of the flesh of the previous boiling]. But the Sages maintain, Until the time of

טַרְפוֹן אוֹמֵר, אִם בִּשַׁל בּו מִתְחַלֵּת הָרֶגֶל, יִבְשַׁל בּו (אֵת) כָּל הָרֶגֶל. וְחֻכִּים אוֹמְרִים (עַד) זְמַן אֲכִילָה, מְרִיקָה וּשְׁטִיפָה. מְרִיקָה כְּמְרִיקַת הַכּוֹס, וּשְׁטִיפָה כְּשְׁטִיפַת הַכּוֹס. מְרִיקָה (בְּחֻמִּין) וּשְׁטִיפָה בְּצוּנָן. וְהַשְּׁפוּד וְהַאֲסָפְלָא מְגַעֲיָן (בְּחֻמִּין): ח בִּשַׁל בּו קִדְשִׁים וְחֻלִּין, אוֹ קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְקִדְשִׁים קְלָיִם, אִם יֵשׁ בָּהֶן בְּנוֹתָן טַעַם, הֲרִי הֵקָלִים נֶאֱכָלִין כְּחֻמְרֵינוּ, וְאֵינָן טַעוּנֵינוּ מְרִיקָה

eating, purging and rinsing [i.e., the purging process may be postponed only as long as the permissible time of eating the sacrifice which was boiled in it; the law is in accordance with the Sages]. Purging [*merikah*] is as the purging of a cup, [over which one recites grace after meals i.e., rinsed inside and outside]; and the rinsing is similar to the rinsing of a cup. Purging is in hot water and rinsing is in cold, and the spit and the grill [on which flesh was roasted] are scalded in hot water [thus making it fit for further use].

(8) If one boiled sacrifices and non-sacred [flesh] in it, or sacrifices of higher and lower degrees of holiness — if they were sufficient to impart their flavor [i.e., if the pot had absorbed enough of the former to impart its flavor to the latter; or, if both were boiled together], the less stringent must be eaten as the more stringent of them [i.e., if sacrifices of a lesser degree of holiness and non-sacred flesh were boiled, the non-sacred flesh must be eaten as the laws governing sacred, such as within the precincts of Jerusalem, and for two days only and

רבנו עובדיה מברטנורא

מבפנים, כלומר שטיפה מבחוץ ומריקה מבפנים. והלכה כדברי האומר מריקה בחמין ושטיפה בצונן: **יבשל בו (את) כל הרגל**. בלא מריקה ושטיפה. ולבסוף ימרוק וישטוף. לפי שכל יום נעשה גיעול לחברו. דמתוך ששלמים מרובים ברגל, אין בלוע שלהן נעשה נותר, שהרי זמן שלמים לשני ימים, וכי מבשל ביה שלמים האידנא והדר מבשל ביה שלמים למחר משלמים שנשחטו ביום המחרת, פולט מה שבלע אתמול ובלוע מן האחרונות, נמצא שאינו בא לידי נותר: **וחכמים אומרים עד זמן אכילה**. שלא יהיה בין סוף הבשול לתחלת מריקה ושטיפה אלא זמן אכילה בלבד ולא יותר מזה, דכתיב ומורק ושוטף, וכתיב כל זכר בכהנים יאכל אותה, ולמה סמכן הכתוב, לומר לך שממתין זמן אכילה בלבד והדר עביד ליה מריקה ושטיפה בו ביום מיד. והלכה כחכמים: **האסכלא**. גראדיל"א בלע"ו. והיא עשויה בעין שבכה וצולין עליו צלי: **מגעילן**. בחמין: **ח הרי הקלים נאכלים כחמורים ואינן טעונין מריקה**. מתניתין חסורי מחסרה והכי קתני, אם יש בהן בנותן טעם הרי

disqualify by touching (i.e., anything which touches its flesh will become as it and if it were invalid, it now invalidates that which touched it). If sacrifices of lesser degree and of

ושְׁטִיפָהּ, וְאֵינָם פּוֹסְלִין בְּמַגָּע. רִקִּיק שֶׁנִּגְע בְּרִקִּיק, וְחֲתִיכָה בְּחֲתִיכָה, לֹא כָּל הַרִקִּיקִין וְלֹא כָּל הַחֲתִיכוֹת אֲסוּרִין. אֵינּוּ אֲסוּר אֲלָא מִקוֹם שֶׁבָּלַע:

higher degree were boiled in it, the lesser degree of sacrifices must be eaten in the Temple Court, on the same day, and by male priests only], [and if they were not sufficient to impart their flavor,] they do not necessitate purging and rinsing [this Mishnah agrees with Rabbi Shimon of the previous Mishnah that sacrifices of a lesser degree of holiness do not necessitate purging and rinsing, therefore, if there wasn't sufficient, in the sacrifice of the higher degree of holiness, to impart its flavor, no purging and rinsing is necessary], and they do not disqualify by touching. [If the more stringent became disqualified, they do not, in turn, disqualify any flesh that touches them.] If [an unfit] wafer touched a [fit] wafer [of a meal-offering see, Leviticus 2:4], or an [unfit] piece of flesh touched a fit piece of flesh, [the latter in each case absorbing from the former,] not the whole wafer or the whole pieces of flesh are forbidden; only that part which absorbed [or touched the unfit] is forbidden.

רבנו עובדיה מברטנורא

הקלים נאכלים כחמורים לפנים מן הקלעים ליום ולילה וטעונים מריקה ושטיפה ופוסלים במגע. אין בהם בנותן טעם אין הקלים נאכלים כחמורים ואין בהן מריקה ושטיפה ואין פוסלים במגע. ומתניתין ר' שמעון היא דאמר קדשים קלים אין טעונים מריקה ושטיפה, הלכך כשלא נתנו טעם קדשי קדשים בקדשים קלים אין טעונים מריקה ושטיפה: רִקִּיק. פסול שנגע ברִקִּיק כשר, ובלע הכשר מן הפסול: